

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

Factors Affecting Academic Administration of Schools under the Phichit
Primary Educational Service Area Office 2

โชติรส จิโนรส¹, สุพัฒน์นา หอมบุปผา², สาทร ทรัพย์รวงทอง³

Chotiros Jinoros¹, Supattana Hombubpha², Satorn Subruangthong³

Corresponding Author E-mail: chotirosjinoros@gmail.com

Received: 2022-07-13; Revised: 2022-07-17; Accepted: 2022-08-02

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 2) ศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา 4) สร้างสมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 297 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ มีค่าความเที่ยงระหว่าง 0.84 – 0.94 และแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการ มีค่าความเที่ยง 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก 2) ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากและมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) สมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้แก่ ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านสภาพแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.95 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 91.00

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $Y' = 0.20 + 0.16(X_4) + 0.43(X_2) + 0.25(X_1) + 0.21(X_3) + 0.10(X_5)$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $Z' = 0.19(Z_4) + 0.45(Z_2) + 0.35(Z_1) + 0.23(Z_3) + 0.13(Z_5)$

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education degree (Educational Administration), Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

⁴ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

⁵ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

⁶ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of the factors affecting academic administration of school 2) to study the level of academic administration of school 3) to study the relationship between factors affecting the academic administration of schools and 4) to create the prediction equations of academic administration of school. The sample consisted of 297 school directors and teachers using simple random sampling by lottery. The research tool was questionnaire in the level of the factors affecting academic administration, with a reliability coefficient between 0.84 - 0.94 and questionnaire in the level of academic administration 0.98. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis. The research was as follows:

1) Overall, the factor affecting academic administration of schools was at a highest level, according to each aspect it was at a highest level 2) Overall, the level of the academic administration of schools was at a highest level, according to each aspect it was at a highest level 3) The relationship between the factors affecting academic administration of schools and academic administration was a positive relationship with statistically significant at .01 and 4) By using multiple regression analysis, the factors affecting academic administration of school were budget, parenthood and community, administrator, teacher and classroom environment at the .05 level of significance, the cumulative correlation coefficient was at .95, the prediction of academic administration was 91 percent.

The predicting equation of raw scores was:

$$Y' = 0.20 + 0.16(X_4) + 0.43(X_2) + 0.25(X_1) + 0.21(X_3) + 0.10(X_5)$$

The predicting equation of standard scores was:

$$Z' = 0.19(Z_4) + 0.45(Z_2) + 0.35(Z_1) + 0.23(Z_3) + 0.13(Z_5)$$

Keywords: Academic Administration, Factors Affecting to Academic Administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กระจายอำนาจในการบริหารงานสถานศึกษาออกเป็น 4 งาน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป ซึ่งงานวิชาการเป็นงานหลักและภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ (การดี อนันต์นารี. 2552: 236)

งานวิชาการ ถือว่าเป็นงานหลัก ที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพของผู้เรียนทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ และเป็นงานสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำโรงเรียนไปสู่ความสำเร็จ การให้ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการต้องมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีวิสัยทัศน์และแนวคิดใหม่ในการพัฒนางาน (สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร. 2547: 163) การบริหารงานวิชาการ เป็นกระบวนการดำเนินงานปรับปรุง พัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียน บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ส่วนในการบริหารโรงเรียนนั้นผู้บริหารจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และภาวะสุขภาพตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ (สัมนา รณิธย์. 2556: 101)

การจัดการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ตามแผนปฏิบัติการมุ่งส่งเสริม สนับสนุน สถานศึกษาในสังกัดพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน รวมทั้งเร่งพัฒนาผู้เรียนให้มี ศักยภาพ มีความรู้และทักษะด้านการอ่าน การเขียน การคิดวิเคราะห์ รวมทั้งมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งในการบริหารงานวิชาการประสบ ปัญหาในการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากในปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ ปรับรูปแบบค่อนข้างเยอะ โดยเฉพาะ การจัดการเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรม ทำให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานโดยที่มีแนวปฏิบัติไม่ชัดเจน บุคลากร ขาดความพร้อมในด้านทักษะ ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานวิชาการ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้าน พื้นฐาน (Ordinary National Educational Test: O-Net) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 พบว่า จากสถิติผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 กลุ่มสาระหลัก ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2561 กับปีการศึกษา 2562 ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลดลงทุกกลุ่มสาระ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. 2564: 31) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561 กับปีการศึกษา 2562 ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มขึ้น 2 กลุ่มสาระ และลดลง 2 กลุ่มสาระ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. 2564: 32) ซึ่งมี แนวโน้มลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากข้อมูลดังกล่าวเป็นตัวชี้วัดให้เห็นคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงทรัพยากรต่าง ๆ กระบวนการ บริหารจัดการและกระบวนการจัดการเรียนรู้นี้จะต้องเร่งพัฒนาอย่างเร่งด่วน เพราะเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ การบริหารจัดการสถานศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่าความสำคัญของงานวิชาการมีผลทำให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาที่มีความก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษา บริหารจัดการโดยนำปัจจัยเหล่านี้มาพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ หรือสามารถนำผลที่ศึกษา ไปเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการให้เกิดประสิทธิภาพและสามารถเป็นข้อมูลให้กับผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องใน การพัฒนาคุณภาพของงานวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

การทบทวนวรรณกรรม

การบริหารงานวิชาการ

จิตติมา วรรณศรี (2557: 3) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และ การพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายของการจัด การศึกษา

สัมมา ธนินธ์ (2560: 99) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานปรับปรุง พัฒนา การเรียนการสอนที่มีการดำเนินของโรงเรียนก่อนการจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้และการศึกษาของ ผู้เรียนโดยมีการประสานงานของทุกคนในโรงเรียนร่วมกันบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมงานวิชาการของโรงเรียน คือ

ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ส่วนในการบริหารโรงเรียนนั้นผู้บริหารจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการบริหารงานด้านวิชาการ เพื่อมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความรู้ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และภาวะสุขภาพตามจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุน ส่งเสริม ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพอย่างสูงสุดโดยสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษา

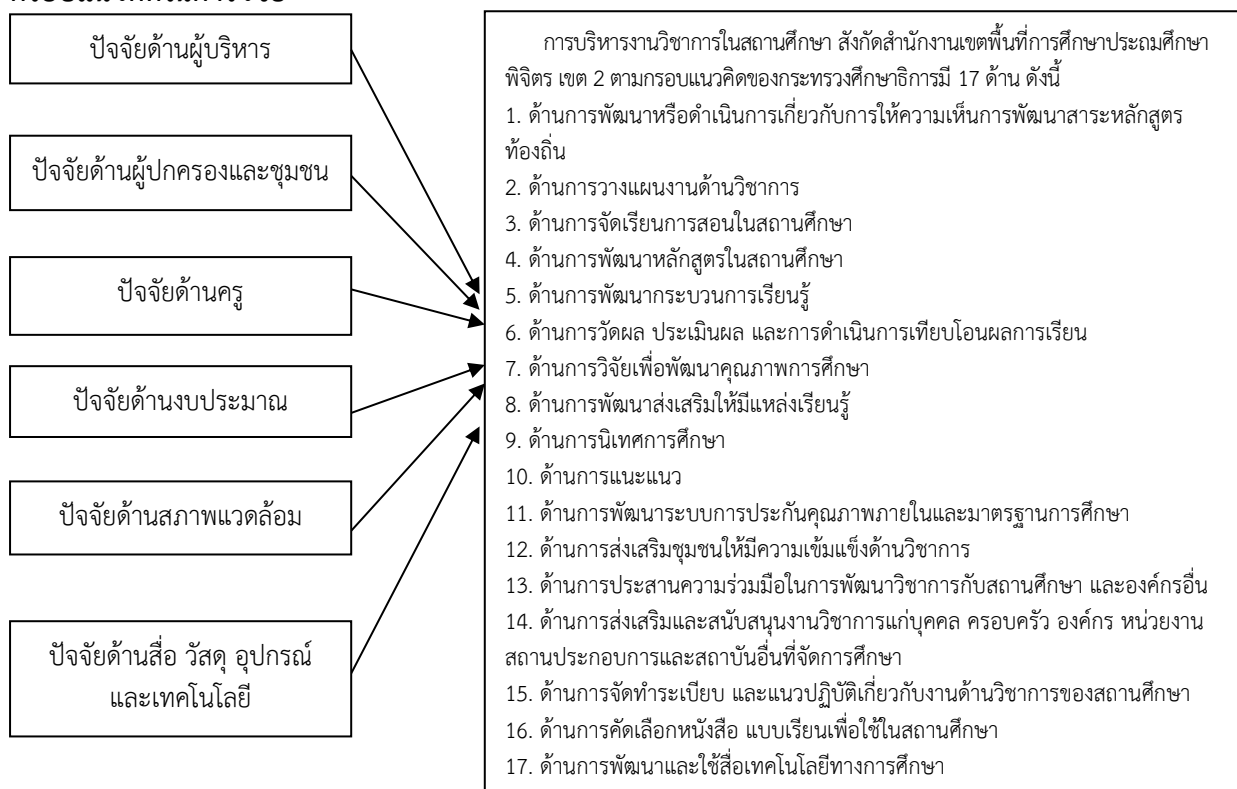
ปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหาร

จันทรานี สงวนนาม (2545: 13) ได้กล่าวว่า การบริหารงานทุกประเภทในองค์กร จำเป็นต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร โดยทั่วไปถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมีอยู่ 4 ประการ ซึ่งรู้จักกันในนามของ 4 M's ได้แก่ 1) คน (Man) ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคลในองค์กรที่ร่วมกันทำงาน 2) เงิน (Money) ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในการบริหาร ทุก ๆ ส่วนขององค์กร 3) วัสดุสิ่งของ (Materials) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยีต่าง ๆ 4) การจัดการ (Management) ได้แก่ การบริหารงานขององค์กรที่ทำโดยผู้บริหาร

ทรงพล เจริญคำ (2559: 5) ได้กล่าวว่า การบริหารงานทุกประเภทในองค์กรจำเป็นต้องมีปัจจัยหรือทรัพยากรพื้นฐานทางการบริหาร โดยทั่วไปถือว่าปัจจัยที่สำคัญของการบริหารมีอยู่ 4 ประการ หรือเรียกว่า 4 M's คือ 1) คน (Man) ได้แก่ บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา 2) งบประมาณ (Money) ได้แก่ งบประมาณที่ใช้ในการบริหารทุก ๆ ด้านขององค์กร 3) วัสดุ อุปกรณ์ (Materials) ได้แก่ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และเทคโนโลยี 4) การบริหารจัดการ (Management) ได้แก่ การบริหารงานขององค์กรที่ทำโดยผู้บริหารขององค์กร เช่น โครงสร้าง การบริหารงาน สายบังคับบัญชาต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหาร หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย ประกอบด้วย คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Materials) การจัดการ (Management)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาที่มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 1,313 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 297 คน ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเทียบสัดส่วนประชากรในแต่ละโรงเรียน และสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครูโดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงดังต่อไปนี้ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ค่าความเที่ยง 0.85 2) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ค่าความเที่ยง 0.87 3) ปัจจัยด้านครู ค่าความเที่ยง 0.84 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ ค่าความเที่ยง 0.90 5) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ค่าความเที่ยง 0.94 6) ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ค่าความเที่ยง 0.86 และ แบบสอบถามการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มีค่าความเที่ยง 0.98 โดยผู้วิจัยได้กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำแนกเป็น 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบ ประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale ซึ่งจะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 34 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 จำนวน 17 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ด้านการวางแผนงานด้านวิชาการ ด้านการจัดเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ด้านการคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา และด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert's Scale ซึ่งจะมีให้เลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 94 ข้อ

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย โดยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่าง และแนบเอกสารที่อธิบายถึงจุดประสงค์ของการวิจัยและชี้แจงถึงการตอบข้อมูลให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าใจ เมื่อกลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามแล้วจะส่งแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาทั้งหมดอย่างละเอียด ก่อนจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ 2) วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาด้วยค่าสถิติ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน 5) วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการในสถานศึกษา ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

การศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 6 ปัจจัย นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมและรายด้าน แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ข้อ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	ด้านผู้บริหาร	4.43	0.50	มาก	6
2.	ด้านผู้ปกครองและชุมชน	4.65	0.37	มากที่สุด	2
3.	ด้านครู	4.65	0.39	มากที่สุด	3
4.	ด้านงบประมาณ	4.60	0.43	มากที่สุด	4
5.	ด้านสภาพแวดล้อม	4.59	0.45	มากที่สุด	5
6.	ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี	4.68	0.39	มากที่สุด	1
รวมเฉลี่ย		4.60	0.37	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยี ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = 0.39) รองลงมา คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ($\bar{X}$ = 4.65, S.D. = 0.37) และข้อที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือ ด้านผู้บริหาร ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.50)

2. ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

การศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษา จำนวน 17 ด้าน นำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยรวมและรายด้าน แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1.	การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนา สาระหลักสูตรท้องถิ่น	4.30	0.46	มาก	17
2.	การวางแผนงานด้านวิชาการ	4.43	0.53	มาก	14
3.	การจัดเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.63	0.39	มากที่สุด	2
4.	การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา	4.46	0.42	มาก	12
5.	การพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.47	0.48	มาก	10

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อ	การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
6.	การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	4.54	0.43	มากที่สุด	5
7.	การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา	4.37	0.36	มาก	16
8.	การพัฒนาส่งเสริมให้แหล่งเรียนรู้	4.46	0.41	มาก	11
9.	การนิเทศการศึกษา	4.50	0.37	มากที่สุด	7
10.	การแนะแนวการศึกษา	4.50	0.42	มากที่สุด	8
11.	การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา	4.49	0.47	มาก	9
12.	การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ	4.39	0.39	มาก	15
13.	การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น	4.43	0.42	มาก	13
14.	การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา	4.55	0.42	มากที่สุด	4
15.	การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา	4.54	0.48	มากที่สุด	6
16.	การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา	4.66	0.43	มากที่สุด	1
17.	การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.62	0.45	มากที่สุด	3
รวมเฉลี่ย		4.50	0.35	มากที่สุด	

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.50$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.43) รองลงมา คือ การจัดเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.46)

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r_{xy}) ผลแสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ปัจจัย	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
X ₁	1						
X ₂	.53**	1					
X ₃	.65**	.76**	1				
X ₄	.75**	.72**	.77**	1			
X ₅	.60**	.80**	.92**	.78**	1		
X ₆	.53**	.78**	.80**	.65**	.75**	1	
Y	.80**	.85**	.83**	.85**	.80**	.76**	1

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ จำนวน 6 ปัจจัย ได้แก่ ด้านผู้บริหาร ด้านผู้ปกครอง และชุมชน ด้านครู ด้านงบประมาณ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับสูง จำนวน 5 ปัจจัย คือ ด้านผู้บริหาร ($r = .80$) ด้านผู้ปกครองและชุมชน ($r = .85$) ด้านครู ($r = .83$) ด้านงบประมาณ ($r = .85$) และด้านสภาพแวดล้อม ($r = .80$) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในระดับค่อนข้างสูง จำนวน 1 ปัจจัย ได้แก่ ด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ($r = .76$)

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ในการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษา ผลแสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ใช้ในการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

ตัวแปร พยากรณ์	R	R ²	Adj. R ²	Std. E.	a	b	Beta	t	Sig.
X ₄	0.95	0.73	0.73	0.18	0.20	0.16	0.20	5.32*	0.000
X ₂		0.84	0.83	0.14		0.43	0.45	14.66*	0.000
X ₁		0.90	0.90	0.11		0.25	0.35	12.63*	0.000
X ₃		0.91	0.90	0.11		0.21	0.23	4.87*	0.000
X ₅		0.91	0.91	0.11		0.10	0.13	2.70*	0.007

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน สามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ เท่ากับ 0.73 นั่นคือ ด้านงบประมาณ สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 73.00

เมื่อเพิ่มแปรตัวพยากรณ์ด้านผู้ปกครองและชุมชนเข้าไป ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.84 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ด้านงบประมาณ และด้านผู้ปกครองและชุมชน สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 84.00

เมื่อเพิ่มแปรตัวพยากรณ์ด้านผู้บริหารเข้าไป ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.90 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครองและชุมชน และด้านผู้บริหาร สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 90.00

เมื่อเพิ่มแปรตัวพยากรณ์ด้านครูเข้าไป ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.91 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านผู้บริหาร และด้านครู สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 91.00

เมื่อเพิ่มแปรตัวพยากรณ์ด้านสภาพแวดล้อมเข้าไป ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เพิ่มขึ้นเป็น 0.91 สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านสภาพแวดล้อม สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 91.00

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน พบว่า ตัวพยากรณ์ที่มีค่า Beta สูงสุด คือ ด้านงบประมาณ (0.85) รองลงมา คือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน (0.48) ด้านผู้บริหาร (0.38) ด้านครู (0.14) และด้านสภาพแวดล้อม (0.13) แสดงว่า ด้านงบประมาณ มีความสำคัญเป็นอันดับแรกในการพยากรณ์ รองลงมาคือ ด้านผู้ปกครองและชุมชน ด้านผู้บริหาร ด้านครู และด้านสภาพแวดล้อม สามารถร่วมกันพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 91.00 ดังนี้

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ } Y' = 0.20 + 0.16(X_4) + 0.43(X_2) + 0.25(X_1) + 0.21(X_3) + 0.10(X_5)$$

$$\text{สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน } Z' = 0.19(Z_4) + 0.45(Z_2) + 0.35(Z_1) + 0.23(Z_3) + 0.13(Z_5)$$

อภิปรายผล

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านผู้บริหาร เนื่องจากปัจจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญในการดำเนินงาน การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากผลงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้ได้ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีสื่อและเทคโนโลยีที่จำเป็นตามหลักสูตร เนื่องจากสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเป็นสิ่งสำคัญของครูผู้สอน เพราะจะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ ศึกษาหาความรู้ได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ การมีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีตามหลักสูตร เป็นสิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้การจัดการศึกษามีความทันสมัยและบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการมีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา เหล่าลาด (2557) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ด้านสื่อและเทคโนโลยีอยู่ในระดับมาก และสุชาดา ถาวรชาติ (2558) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน เนื่องจากผู้ปกครองและชุมชนนั้นเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุด จึงมีส่วนสำคัญในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อีกทั้งสภาพแวดล้อมของชุมชนก็มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน การที่ผู้ปกครองมีการติดตามและเอาใจใส่ในนักเรียนอยู่เสมอเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ด้านพฤติกรรมก็จะช่วยป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา เหล่าลาด (2557) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก ปราณีย์ ดอกดวง (2559) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา แก่งโนนกาวรีน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยด้านครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาที่สอนเป็นอย่างดี เนื่องจากครูคือผู้ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนทำการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่บรรลุเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ใช้เอกสารประกอบการสอน สื่อ อุปกรณ์ได้เหมาะสม การจัดรูปแบบการเรียนการสอนทั้งแบบรายกลุ่มและรายบุคคลที่น่าสนใจ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและระเบียบวินัยแก่นักเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผลที่เกิดกับผู้เรียนและมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาดา ถาวรชาติ (2559) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก พรนภา บุราณมัย (2560) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ปัจจัยด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

1.4 ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีการนำผลการประเมินการบริหารงบประมาณไปปรับปรุงการบริหารงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากปัจจัยด้านงบประมาณมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการด้านวิชาการของสถานศึกษา จะช่วยให้เกิดการใช้จ่ายแผนการใช้งบประมาณได้ตรง ตามเป้าหมาย เกิดประโยชน์และเกิดความคุ้มค่า สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การดำเนินการบริหารงานวิชาการเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา เหล่าลาด (2557) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ปัจจัยด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก เขมสมร โข่งศรี (2557) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ปัจจัยด้านการจัดการงบประมาณ อยู่ในระดับมาก

1.5 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างเหมาะสม เนื่องจากอาคารเรียน อาคารประกอบ หอพักพิเศษ หอพักบริการ หอสมุด บรรณารักษ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ฯลฯ เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย การวางแผนการใช้อาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน อาคารสถานที่มีขนาด ที่ตั้ง สัดส่วนที่เหมาะสมเพียงพอ และบรรณารักษ์มีความปลอดภัย เป็นระเบียบเรียบร้อย รวมถึงห้องเรียนจะต้องมีลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีการใช้อาคารสถานที่อย่างเหมาะสมคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เขมสมร โข่งศรี (2557) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก ปราณีย์ ดอกดวง (2559) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา แก่งโนนกาวดิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก สุชาติ ถาวรชาติ (2559) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ อยู่ในระดับมาก

1.6 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี โดยหลัก การครองตน ครองคน และครองงาน เนื่องจากผู้บริหารนั้นเป็นปัจจัยขับเคลื่อนให้การบริหารงานวิชาการไปสู่เป้าหมาย ผู้บริหารที่มี ประสิทธิภาพสูง มีวิสัยทัศน์ ช่วยให้ผู้บริหารสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย ของ ผู้ใต้บังคับบัญชา ใช้คนได้ตรงกับงาน ส่งผลให้การบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ นิตยา แสนสุข (2556) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร สถานศึกษา และสุชาติ ถาวรชาติ (2559) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือผู้บริหารสถานศึกษา

2. ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ทั้ง 17 ด้าน โดยรวม พบว่า มีการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอยู่ ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา การจัดเรียนการสอน ในสถานศึกษา การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การวัดผล ประเมินผล และการดำเนินการเทียบโอนผล การเรียน การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนว การศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาส่งเสริม ให้มีแหล่งเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรในสถานศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กร อื่น การวางแผนงานด้านวิชาการ การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งด้านวิชาการ และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา เนื่องจากสถานศึกษามีการวางแผนเพื่อกำหนดอนาคตของหน่วยงาน ปริมาณ คุณภาพ วิธีการ ทิศทางและ อัตราเร็วของการดำเนินงานทั้งหมด พร้อมทั้งความเคลื่อนไหวของคนและทรัพยากรอื่น ๆ ผู้บริหารจึงต้องมีความรู้ ความสามารถเข้าใจบริบทของโรงเรียนนั้นจึงจะสามารถวางแผนให้โรงเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาติ ถาวรชาติ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นปัจจัยทางการบริหารซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาบรรลุผล รวมถึงการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารและการปฏิบัติที่มีการกำหนดเป้าหมายการทำงานไว้อย่างชัดเจน ช่วยให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุชาติ ถาวรชาติ (2559) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. สมการพยากรณ์ของปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.85 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ได้ร้อยละ 91.00

ปัจจัยด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา มากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจัยด้านงบประมาณมีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด การจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการด้านวิชาการของสถานศึกษา จะช่วยให้เกิดการใช้จ่ายแผนการใช้งบประมาณได้ตรงตามเป้าหมาย เกิดประโยชน์และเกิดความคุ้มค่า สามารถแก้ไขปัญหาทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การดำเนินการบริหารงานวิชาการเป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปวีณา เหล่าลาด (2557) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 1 ปัจจัยด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จำนวน 6 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และปัจจัยด้านผู้บริหาร ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ดังนั้นควรให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการบริหารงานวิชาการนำปัจจัยเหล่านี้ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

1.2 จากการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรพัฒนาการบริหารงานวิชาการในเรื่อง การวิเคราะห์กรอบสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น จัดทำสาระการเรียนรู้เนื้อหากิจกรรมที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนให้เหมาะสมกับสถานศึกษา สภาพชุมชนและท้องถิ่น มีการนิเทศ ติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินผลการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเรียนรู้บนพื้นฐานของสังคมวัฒนธรรมของท้องถิ่นตนเอง เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้สูงขึ้น

1.3 จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนเพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหาร งานวิชาการในสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครู และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาได้ เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษามีคุณภาพ ผู้บริหารจึงควรจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ผู้ปกครองซึ่งมีการติดตามและเอาใจใส่นักเรียนอยู่เสมอ ส่งผลต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี โดยหลักการครองตน ครองคน และครองงาน ครูผู้สอนทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนทำการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่บรรลุ เป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาที่สอนเป็นอย่างดี มีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ใช้เอกสารประกอบการสอน สื่ออุปกรณ์ ได้เหมาะสม การจัดรูปแบบการเรียนการสอนทั้งแบบรายกลุ่มและรายบุคคลที่น่าสนใจ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและระเบียบ วินัยแก่นักเรียน มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนและมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ และ สถานศึกษามีแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างเหมาะสม เนื่องด้วยอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องพิเศษ ห้องบริการ ห้องสมุด บรรณารักษ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียน ฯลฯ เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานวิชาการ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษามากที่สุด ดังนั้นการที่จะพัฒนางานวิชาการให้มีคุณภาพ จึงควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์และ เทคโนโลยีในสถานศึกษา

2.2 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรศึกษาแนวทางการพัฒนา ผู้บริหารในสถานศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ

2.3 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ระดับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหรือดำเนินการ เกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จึงควรศึกษาแนวทางการพัฒนาสาระหลักสูตร ท้องถิ่น เพื่อให้การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษารับผลสำเร็จตามที่สถานศึกษากำหนดไว้

2.4 จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด จึงควรมีการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น พื้นฐานเพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เชชมสร โข่งศรี. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. ใน รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับนานาชาติ (Proceedings) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15. (หน้า 131 - 145). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.
- _____. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บุ๊ค พอยท์.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์.
- ทรงพล เจริญคำ. (2559). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา = Principles and theory education administration. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.
- นิตยา แสนสุข. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 26. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ปราณี ดอกดวง. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษา แก่งโนนกาวเร็น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชธานี.
- ปวีณา เหล่าลาด. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา อุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- พรนภา บุราณมย์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา มหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 8(2), 87 - 97.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2552). หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชลบุรี: มนตรี.

- สัมมา รัตนธัญญ์. (2556). **หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. (2560). **หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2. (2564). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**. พิจิตร: ผู้แต่ง.
- สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลและนิติกร. (2547). **การปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลสู่การขับเคลื่อนปฏิรูปการศึกษาในภูมิภาค**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สุชาดา ถาวรชาติ. (2559). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.